

Sisäministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@intermin.fi

SMDno-2018-2296

Lausuntopyyntö pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelmaluonnoksesta

Toimintaohjelmassa kannattaa keskittyä muutamaan isoon kokonaisuuteen

Finanssiala ry (FA) pitää pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelman missiota, turvallinen ja onnettomuuksista vapaa arki, hyvänä lähtökohtana konkreettisiin tekoihin.

Onnettomuuksia ehkäisevä työ on tärkeää. On kaikkien edun mukaista estää ennalta onnettomuudet ja muut ei-toivotut tapahtumat. Kuitenkaan kokonaan onnettomuuksista vapaata yhteiskuntaa ei tule. Tapaturmia ja muita onnettomuuksia tulee tapahtumaan.

FA haluaa korostaa toimintaohjelman sisällöstä seuraavia yksityiskohtia:

- Toimintaohjelmassa kannattaa keskittyä muutamaan isoon ja merkittävään kokonaisuuteen
- Toimintaohjelmassa tulee pyrkiä kehittämään laaja-alaisia tekoja
- Tietojen avoimuudella saadaan lisää yhteistyömahdollisuuksia

1 Toimintaohjelmassa kannattaa keskittyä muutamaan isoon ja merkittävään kokonaisuuteen

Toimintaohjelman osatavoitteet jakautuvat turvallisuuden kokemuksen vahvistumiseen, aktiivisen toimijuuden lisääntymiseen, palvelujen saatavuuden varmistumiseen ja yhteisen työn kehittymiseen. Näistä edetään kymmenellä vaikuttavuustavoitteella noin 250 tunnistettuun tekoon, jotka ovat nyt lausuttavana.

Toimintaohjelmaa luotaessa on kuultu suurta joukkoa alan toimijoita sidosryhmäseminaareissa ja työpajoissa. Toimijat ovat saaneet tuoda esille heidän toimintansa lähtökohdista merkittäviä asioita. Pelkästään sidosryhmäseminaareissa oli 40 eri järjestö- ja viranomaiskentän toimijaa ja tietoa täydennettiin myös asiantuntijahaastatteluin ja sosiaalisesta mediasta.

Pitkien kasuistisien eli tyhjentävien luetteloiden, tässä tapauksessa 250 tunnistetun teon, tekeminen sisältää riskejä. Tyhjentävän luettelon tekeminen johtaa hyvin usein siihen, että myöhemmin ilmenee vielä uusia tärkeitä asioita tai tilanne muuttuu.

Näiden huomioimiseen ei sitten riitä resursseja tai aikaa. Saadaanko tämä seikka huomioitua toimintaohjelmaa läpivietäessä?

Nyt pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma teot painottuvat lapsiin ja nuoriin, yhteistyön kehittämiseen sekä välittämisen tunteen vahvistamiseen. Näistä kuhunkin kuuluu 32-60 tekoa. Olisiko tarkoituksenmukaista keskittyä aluksi muutamaaan isoon kokonaisuuteen? Tulisiko lukuisista teoista valita kriittisen tarkastelun jälkeen merkittäviä kokonaisuuksia, joita lähdettäisi työstämään eteenpäin? Nyanssit sivutettaisiin ja olennaisiin ohjattaisi työpanosta.

2 Toimintaohjelmassa tulee pyrkiä kehittämään laaja-alaisia tekoja

Onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelmassa korostuvat erityisryhmät. On kuitenkin muistettava, että onnettomuuksien ehkäisyn tulee kohdistua myös muihin ihmisiin. Lapsiperheisiin, sinkkotalouksiin, pariskuntiin, kerros-, rivi-, tai omakotitaloissa tai niiden ulkopuolella. Kansalainen tarvitsee turvallisen arjen. Onnettomuuksien ehkäisyssä tulee pyrkiä sellaisiin tekoihin, että ne toimivat kaikille ihmisryhmille.

Onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelmassa tulee olla toimia tulipalojen ehkäisyyn ja selviytymiseen luonnonmullistuksista, kuten myrsky tai tulva. Nyt nämä ovat piilossa niin, että niitä saa etsiä.

3 Tietojen avoimuudella saadaan lisää yhteistyömahdollisuuksia

Toimintaohjelmassa korostuu yhteistyön kehittämisen tarve. Eri viranomaisten ja järjestöjen, kuten FA, välinen yhteistyö onkin tarkeää onnettomuuksien ehkäisyssä.

Sisäministeriöllä on esimerkiksi Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO, jota käytetään pelastustoimen seuranta ja kehittämistä sekä onnettomuuden selvittämistä varten. Tämä sisältää suuren määrän tietoa, josta on apua turvallisemman ympäristön luomiseksi. Tätä tietoa tulee saada laajemmin käyttöön.

Esimerkiksi vakuutusala hyötyy onnettomuuksien syiden selvittämisestä. Nykyinen tilanne, jossa vakuutusyhtiöille annetaan vaihtelevasti tietoa vahingoista, ei ole hyvä.

Yleistä

Kaiken kaikkiaan toimenpiteiden kohdistaminen eri ikäisille lapsille ja nuorille on hyvä, sillä tämä oppi on voimassa vuosikymmeniä ja kasvavat nuoret voivat jatkossa tuoda parempaa turvallisuuskulttuuria koteihin, kouluihin ja työpaikoille.

On myös huomattava, että onnettomuuksien ehkäisemiseksi on tehty töitä vuosikymmeniä. Tätä työtä kannattaa käyttää hyväksi, koska kaikkea ei tarvitse keksiä uudestaan.

Finanssiala ry

Lea Mäntyniemi